

memo

Aan: Aannemingscombinatie Leiderdorp BV
Van: Laneco

Datum: 6 november 2018

Betreft: Quick scan flora en fauna Hoofdstraat 213-219 te Leiderdorp

1 Inleiding

Aan de Hoofdstraat te Leiderdorp is op de nummers 213-219 de sloop van de huidige bebouwing en de nieuwbouw enkele woningen met haventjes voorgenomen. Om dit te realiseren moet voorafgaand aan deze ingreep worden getoetst aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (Google earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze

quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

2 Onderzoeksmethode

In deze quick scan worden op basis van veldbezoeken op 7 en 9 juni 2018, biotoopinschattingen en verspreidingsgegevens, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van en effecten op beschermde natuurwaarden. De quick scan betreft een verkennend onderzoek, en omvat geen volledige inventarisatie naar alle mogelijk voorkomende soorten.

3 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Het plangebied ligt tegen de westzijde van Leiderdorp in een strook lintbebouwing. Het plangebied grenst aan het buitengebied; ten noordoosten wordt het plangebied begrensd door een polder. Het plangebied grenst aan een watergang die in directe verbinding staat met de boezemwateren. Het plangebied ligt aan een rustige straat met oude en jongere bebouwing.

Het plangebied zelf bestaat uit enkele panden die vroeger dienst deden als locatie voor wonen en werken. De bovenverdieping aan de straatzijde is ingericht voor wonen; de overige bebouwing bestaat uit schuren die onder andere zijn ingericht voor het koelen en opslaan van producten. De aanwezige panden zijn grotendeels gedekt met pannen. De zolders waren tijdens het veldbezoek niet toegankelijk. De niet verharde delen van het plangebied zijn aan het verruigen; er is veel opschot van jonge bomen en struiken op de binnenplaats.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

4 Wet Natuurbescherming (houtopstanden)

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen 3 jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- Buiten de bebouwde kom-boswet liggen
- Een oppervlakte hebben van 10 are of meer
- Rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

Er staan enkele jonge bomen in het plangebied. Het plangebied ligt echter binnen de bebouwde kom boswet. Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

5 Wet Natuurbescherming (Natura2000)

Het plangebied ligt op ongeveer 2,5 kilometer afstand van het Natura2000 gebied De Wilck. Dit gebied bestaat uit vochtige en natte graslanden en is vooral voor watervogels van belang. Het bebouwde plangebied heeft geen relatie met deze natte graslanden en moerassen. Er is ook geen directe verbinding van het plangebied naar dit gebied.

In het plangebied worden in de toekomst woningen met een klein insteekhaventje gerealiseerd. Gezien de afstand, de tussenliggende elementen en het lokale karakter van de ingreep (sloop en nieuwbouw van bebouwing), zijn alleen lokaal effecten op flora en fauna te verwachten. Negatieve effecten op het Natura2000 gebied, worden niet verwacht.

6 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de het Natuurnetwerk (NNN). Vanwege de onder 5 genoemde redenen zijn ook geen effecten op de NNN te verwachten.

7 Soortenbescherming

In het kader van soortenbescherming is de Wet natuurbescherming van toepassing.

Algemeen voorkomende beschermde soorten

Omdat er aan de slootrand en op de verruigde binnenplaats enige dekking aanwezig is kunnen algemeen voorkomende beschermde soorten (vrijstellingslijst provincie Zuid Holland) als ree, konijn, haas, muizen en spitsmuizen, egel, bruine kikker en gewone pad

in het plangebied voorkomen. Aantasten van verblijfplaatsen van deze soorten mag op basis van een algemene vrijstelling.

beschermde soorten

Vaatplanten

Het plangebied is grotendeels verhard. De niet verharde delen bestaan uit een singel, een strook heesters en de verruigde tuin om het huis, een volledig door de mens ingericht milieu. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, schrale biotopen of op (graan)akkers; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Vrijwel alle in de wet beschermde soorten betreffen zeldzame akkersoorten, of soorten met bijzondere groeiomstandigheden. Aangeplante of uitgezaaide exemplaren van beschermde soorten zijn niet beschermd in de Wet natuurbescherming. In het plangebied kunnen wettelijk beschermde plantensoorten vanwege het ontbreken van een geschikt habitat worden uitgesloten.

Nationaal beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van waterspitsmuis en noordse woelmuis. (Broekhuizen et al., 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren).

De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. De aanwezige watergang is te stijl ingesneden en de oever te voedselrijk en verruigd om geschikt te zijn voor deze soort. Ook is geen onderwatervegetatie aanwezig. Vanwege het ontbreken van geschikte habitats, kan het voorkomen van waterspitsmuis in het plangebied worden uitgesloten.

De habitat van de noordse woelmuis bestaat uit natte terreinen, zoals rietland, moeras en zeer extensief gebruikte weilanden en periodiek overstroomde terreinen. De watergang in het plangebied is stijl ingesneden en de oever te voedselrijk om geschikt te zijn voor de noordse woelmuis. Het voorkomen van deze soort kan worden uitgesloten.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn op te delen in gebouw- en boombewonende soorten. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken. Verder is er onderscheid te maken in zomer en winterverblijven. Sommige soorten overwinteren in gebouwen, andere in grotten, bunkers, forten en kelders, en een derde groep overwintert in dikke bomen. Alle vleermuissoorten in Nederland zijn strikt beschermd (Wet natuurbescherming, Habitatrichtlijn).

Soorten die volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1999) voorkomen in de omgeving zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis. De gebouwen (zowel de

woning als de andere gebouwen) in het plangebied zijn gezien openingen, toegankelijke zolders en ruimte onder de dakpannen, niet op voorhand ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Er zijn geen voor boombewonende soorten geschikte bomen aangetroffen.

Nader onderzoek (Ecologisch veldonderzoek Hoofdstraat 213-219 te Leiderdorp, Laneco) heeft aangetoond dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Wel zijn in het plangebied foeragerende vleermuizen waargenomen. Het plangebied vormt dan ook een klein onderdeel van het foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de ruim voldoende alternatieven in de omgeving zal het verdwijnen van deze locatie geen effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen.

De bebouwing is verder niet groot genoeg qua volume om een geschikte plaats te vormen voor een massa winterverblijf van gewone dwergvleermuizen. Verder is de bebouwing niet hoog genoeg om dienst te kunnen doen als paarverblijfplaats voor de tweekleurige vleermuis. Deze soort is ook niet aangetroffen.

Effecten op vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten, spreeuw, kauw en huiswaluw gehoord en gezien. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd.

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In het plangebied staan enkel zeer jonge bomen zonder horsten of nesten. Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van soorten als de buizerd of sperwer.

In en in de omgeving van het plangebied zijn geen sporen (kalksporen, braakballen) die op de aanwezigheid van kerkuil of steenuil duiden. Ook zijn de gebouwen niet toegankelijk voor deze soorten. Aanwezigheid van roofvogels kan worden uitgesloten.

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd die op dergelijke locaties voor kunnen komen, zijn de gebouwbewonende gierwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*).

De kenmerken die benodigd zijn om de locatie te laten functioneren als broedplaatsen voor gierwaluwen ontbreken op de huidige locatie. Geschikte nestlocaties zijn niet aangetroffen. Zo zijn de schuren te laag zonder geschikte invliegopeningen. Bij het hoofdgebouw is een enkele dakpan die wel voldoende ruimte biedt. Op deze locatie is het dak in slechte staat. Water en vocht hebben daar vrij spel, net zoals ter hoogte van de gebroken regenafvoeren. Op dergelijke door weer beïnvloede locaties zal de gierwaluw niet tot broeden komen. Ook toegang tot open spouwen (indien er al sprake is van een spouw) zoals op de hoeken van de kopgevels ontbreken. De pannen achter de dakgoot liggen te ver naar achteren voor een vrije uitvliegkans die voor deze soort nodig is.

De dakpannen direct achter de goot op de bebouwing in het plangebied bieden ruimtes en openingen die geschikt zijn voor huismus om onder te nestelen. Nader onderzoek (Ecologisch veldonderzoek Hoofdstraat Leiderdorp, Laneco) heeft echter uitgewezen dat er geen huismus in en in de omgeving van het plangebied aanwezig is. Effecten op huismus kunnen worden uitgesloten.

De directe omgeving van het plangebied biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals bijvoorbeeld ekster, en huiswaluw. In het plangebied is een nest van huiswaluw aangetroffen. Het slopen van de woningen heeft geen invloed voor de categorie-5 vogels. Er zijn voldoende alternatieve nestlocaties in de omgeving aanwezig en er is geen sprake van een effect op de lokale populatie. Negatieve effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten. Wel zijn actieve nesten voor deze categorie beschermd in de Wet natuurbescherming. De sloop van het pand dient buiten het broedseizoen plaats te vinden of na controle van een ervaren ecoloog die de aanwezigheid van broedende vogels kan uitsluiten.

Er zijn geen andere vaste rust- en verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd aangetroffen in het plangebied en deze worden hier ook niet verwacht.

Vissen

In een eerder uitgevoerde quick scan (Van Pijkeren 2011) worden destijds beschermde soorten als bittervoorn en kleine modderkruiper niet uitgesloten. Inmiddels staan deze soorten niet meer op de lijst beschermde dieren van de Wet natuurbescherming. Voor de beschermde grote modderkruiper is de aangrenzende watergang niet geschikt. De

ondergrond van de sloot bestaat uit een dikke laag drab en er is slechts een beperkte onderwatervegetatie aanwezig.

Het voorkomen van de grote modderkruiper wordt niet verwacht; volgens verspreidingsgegevens komt deze soort niet in de omgeving voor. Verder houdt deze soort zich op in verlandende watergangen met veel vegetatie. De watergangen om het plangebied voldoen daar niet aan.

Amfibieën

Amfibieën hebben twee typen biotopen in hun leefgebied, een waterbiotoop voor de voortplanting en een landbiotoop. Het waterbiotoop bestaat over het algemeen uit een ondiepe watergang of poel met natuurlijke begroeiing. Het landbiotoop bestaat uit begroeiing en ruigte met enige dekking. Strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving. Omdat er ook geen waterelementen en/of geschikt landbiotoop voor strikt beschermde amfibieën aanwezig zijn, kunnen deze worden uitgesloten. Strikt beschermde amfibieën hebben waterelementen zonder vis; en specifieke leefgebieden nodig voor hun voortplanting. Voor de rugstreeppad die afhankelijk van van kleine snel opwarmende waterplasjes is de grotendeels verharde grond in het plangebied niet geschikt. De aanwezige grond is te snel opgedroogd en met kruiden begroeid en biedt daardoor geen geschikt voortplantingsgebied voor deze soort.

Effecten op amfibieën kunnen worden uitgesloten.

Reptielen,

Volgens verspreidingsgegevens komt de ringslang in de omgeving voor. Deze reptielensoort leeft veel in natte, moerassige gebieden met veel water, en plant zich voort in broeihopen, zoals compost- en mesthopen. In het plangebied is geen geschikt voortplantings-element aanwezig. Gezien de verruigde waterkant met hoge beplanting kan de soort hier wel doortrekken, maar zal het grotendeels verharde plangebied en de korte lengte slootkant waar ingrepen plaatsvinden, geen belangrijk onderdeel uitmaken van het leefgebied. Effecten op ringslang worden niet verwacht.

3.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig. Effecten op deze soort kan worden uitgesloten. Op aanwijzing van de omgevingsdienst is gericht onderzoek uitgevoerd op de aanwezigheid van platte schijfhoorn in de in het plangebied aangrenzende watergang. Bij dit onderzoek (ecologisch veldonderzoek Hoofdstraat Leiderdorp, Laneco) is geen platte schijfhoorn aangetroffen. De aanwezigheid van platte schijfhoorn en overige beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten.

6 Conclusie

- Gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura2000) en de NNN is niet van toepassing op dit plan;
- In het plangebied staan enkele jonge bomen. Deze staan binnen de bebouwde kom boswet. De Wet natuurbescherming voor het onderdeel houtopstanden is dan ook niet van toepassing.
- De meeste (mogelijk) voorkomende beschermde soorten vallen onder algemene vrijstellingslijst die de provincie Zuid Holland heeft vastgesteld voor nationale beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten mogen op basis van een algemene, landelijk geldende vrijstelling worden aangetast, zonder dat sprake is van procedurele consequenties;
- Verder geldt altijd de zorgplicht, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaap seizoen) te starten met werkzaamheden.
- Als aan deze voorwaarden wordt voldaan zijn er vanuit Natuurwet- en regelgeving geen beperkingen ten aanzien van de sloop van de bebouwing aan de Hoofdstraat 213 -219 te Leiderdorp.

7 Vrijblijvend advies

- Gebruik voor de nieuwe aanplant van bomen en struiken inheemse soorten als eik, beuk, zomerlinde, berk, zoete kers, en struiken als sporkehout, lijsterbes, hulst, gelderse roos, wegedoorn, verschillende wilde rozensoorten, inheemse vogelkers e.d.
- Plaats het vogelschroot 1 of 2 pannen hoger, zodat vogels wel onder het dak kunnen, maar geen schade toebrengen aan effectieve isolatie.
- Breng op de zuidzijde van bebouwing met een minimaal 2 cm. brede luchtsponw op minimaal 2,5 meter hoogte enkele open stootvoegen van 2 cm. breed aan. Of breng gevelbetimmering zo aan dat er 1,5 cm. ruimte is achter de betimmering.

bijlage 1: Literatuurlijst

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Eversteijn, 2018, Ecologisch veldonderzoek, Hoofdstraat 2013-2019 Leiderdorp, Laneco

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Pijkeren, D. van, 2011, Quick scan Hoofdstraat 2013-2019 Leiderdorp.

Websites:

www.ravon.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren

www.vissenatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vogelatlas.nl